

Millet Meclisi Başkanlığına

Konusu : Mivekkilinin, 5114 cezasına hükümlü Ziya Yılmaz'ın bu cezasının müebbet ağır hapis cezasına çevrilmesini, 140 sayılı kanunun 13 üncü maddesi uyarınca diletiğinin hakkında.

Mivekkilinin "İya Yılmaz, İstanbul Sıkıyönetim konutanlığı 3 Numaralı Sıkıyönetim Mahkemesinin 15/3/1972 günlü , Esas:1972/57, Karar:1972/19 sayılı kararı ile OYÇOKLUĞU İLE 5114 cezasına mahkûm edilmiştir.

Hükûmla Tenyis yolu ile inceleme sonucunda, Askerî Yargıtay Dördüncü Dairesi ; senâk hakkında "Eski Ceza Kanunu'nun 59 uncu maddesinin uygulamasının isabetli ve adalete daha yaklaştırıcı olacağı kanaatine" vararak 13/6/1972 günlü , Esas:1972/140 , Karar: 1972/195 sayılı kararı ile hükûmlü oy çokluğu ile bostuğ işe de :

Bu bostuğ kararına , Askerî Yargıtay Başsavcılığı 22/6/1972 gün ve 1972/506 sayılı tebliğname ile itiraz etmiş olduğundan ,

Askerî Yargıtay Daireler Kurulu 7/1/1972 gün ve Esas:1972/49,

Karar:1972/49 sayı ile :

Askerî Yargıtay Dördüncü Dairesinin bostuğ kararının kaldırılmasına ve Sıkıyönetim Mahkemesince verilmiş bulunan 5114 cezasına ilişkin hükûmla cezasına oy çokluğu ile karar vermiştir.

Mivekkilinin Ziya Yılmaz hakkında mahkûmece verilen, 5114 cezasına ilişkin hükûmla böylece kesinleşmiş olduğundan bu cezanın yerine getirilip getirilmediği, artık, Anayasanın 64 üncü maddesi gereğince Yasama organınının kararına bağlı bulunmaktadır.

Ancak, Ziya Yılmaz'ın vekilleri ve müdafileri olarak bicilerin de görevinin henüz bitmemiştir; telâfisi inkâs bir sonuçun ölenmesini

Fair M. P. P. P. P.

RA.

RA.

sağlamak üzere Anayasanın bize tanıdığı bir imkân daha vardır: DİLEKÇE HAKKI.

Bu nedenle , konunun bir de Anayasanızın 62 inci maddesinin bütün vatandaşlara tanıdığı DİLEKÇE HAKKI ve bu maddenin uygulanmasına düzenleyen 140 sayılı Kanununun 13 nolu maddesi açısından ele alınmasını sağlamak üzere Yüce Başkanlığınıza başvuruyor ve :

Müvekkilimiz hakkında verilip kesinleşmiş olan ölüm cezasının müebbet ağır hapis cezasına çevrilmesini diliyoruz.

Müvekkilimizin ölüm cezasına çarptırılmamasına, cezasının müebbet ağır hapis cezasına çevrilmesine ilişkin bu istemimizle biz ,Yüce Meclise kendi kişisel görüşümüzü değil; Ziya Yılmaz'ın dava dosyasını incelemiş olan yüce hâkimlerden 11 inin görüşünü iletmiş bulunuyoruz.

Zira , müvekkilimiz Ziya Yılmaz'la ilgili kararlarda imzası bulunan 25 hâkimden 11 i onun ölüm cezasına çarptırılmaması , müebbet ağır hapis cezasına mahkûm edilmesi görüşünde ve kanısında olduklarını belirtmişlerdir.

Müvekkilimiz hakkındaki kararlarda imzaları bulunan 25 hâkimden Ziya Yılmazın ölüm cezasına çarptırılmaması görüşünde bulunan 11 hâkim şunlardır:

- 1- Hâkim Tğgeneral H.Gürsel,Askerî Yargıtay Daireler Kurulu Başkanı
- 2- Hâkim Albay F.Sirer, Askerî Yargıtay Daireler kurulu üyesi,
- 3- Hâkim Albay M.Unkulu, Askerî Yargıtay Daireler kurulu üyesi,
- 4- Hâkim Albay N.Darıoğlu ,Askerî Yargıtay Daireler k. üyesi,
- 5- Hâkim Albay F.Şarşan,Askerî Yargıtay Daireler kurulu üyesi,
- 6- Hâkim Albay Y.Yavuzel, Askerî Yargıtay Daireler kurulu üyesi,
- 7- Hâkim Albay S.Tüzün ,Askerî Yargıtay Daireler Kurulu üyesi,
- 8- Hâkim Albay Nahit Sağlıoğlu,Askerî Yargıtay 4.Daire Başkanı,
- 9-Hâkim Albay A.Ayral,Askerî Yargıtay 4.Daire üyesi,
- 10,Hâkim Albay Y.Bryılmaz ,Askerî Yargıtay 4. Daire Başkanı,
- 11- Hâkim Yarbay Coşkun Dündar,Sıkıyönetim k.3 No'lu As.Mah.üyesi.

Faiz H. A.

Görüldüğü gibi ,müvekkilimiz Ziya Yılmaz'ın 5116 cezasına çarptarıl-
ması onun müebbet ağır hapis cezasına tahfif edilmediği görüldüğü ve kani-
sında olan 11 hüküm arşivinde Askerî Yargıtay Daireler Kurulu Başkanı ile
"Ördünel Daire Başkanı da vardır.

Askerî Yargıtay Daireler Kurulu Başkanı Tugeneral H. Gürsel ile
bu kurul üyelerinden 6 sı , müvekkilimiz Ziya Yılmaz'ın 5116 cezasına
çarptarılmasını gerektirdiği şu gerekçe ile belirtmişlerdir:

"Türk Ceza Kanunu'nun 59 uncu maddesinin ihtiva ettiği sarahate
nazaran kanunî tahfif sebeplerinden ayrı olarak , mahkemece her ne zaman
fail lehine cezaya hafifletecek takdirî sebepler kabul edilirse hükmedilen
ceza kanunî esas ve ölçüler dahilinde bahesşhal hafifletilecektir.

Zikri geçen madde hangi hallerin ceza hafifletici takdirî sebep-
ler meyansında yer alacağını açıklamıştır. Bu sebepleri önceden tahdit ,
tayin ve tesbit etmeye esasen imkan da yoktur. Müessesenin usulî , gayri
suayyen ve gayri mahdut karakteri her olayda , fiile ve faile bağlı uygun
sebeplere dayanılarak, cezanın olaya ve suçluya intibak ettirilmesini, bu
suretle en adil ve en ucuz müeyyidelerin uygulanmasına sorumlu kılınmaktadır.

Sanağın dava konusu olayların bütünü içindeki yeri , tekevvün eden
eylemleri ve kişiliği kanıksasa Türk Ceza Kanunu'nun 59 uncu maddesinin
uygulanmasına müsait bir mahiyet taşımaktadır.

4 ünel Dairenin itirazı konu ittihâs edilen bozma kararında da
tebarüz ettirildiği vechile Türkiye Halk Kurtuluş Partisi ve Türkiye Halk
Kurtuluş Cephesi mensupları müferrit ve müstakil tin'ler halinde değil,
hierarchy görüldüğü ars eden örgütsel bir sistem içinde faaliyet gösterdik-
leri , Türkiye Cumhuriyeti Anayasasını cebren tebdil , tağyir ve ilga et-
meyi amaç edinen , bahse konu örgütlerin , başta bir lider olmak üzere ,
merkez komitesi , Genel Komite ve Cephe'den oluşan ve ünvan derecelerine
göre kademeleşmiş bulunan bir kuruluşa sahip buldukları , liderlerin
merkez komitesi ve Genel Komite şifarişinde müstakil kararlar üyelerinin karar

Faiz M. P.

alan Örgütü ve Örgüt mensuplarına sevk ve idare etme yetkilerini de uhdesinde taşıdıkları Cepheye mensup üyelerin ve üye adaylarının ise iş bu yetkilerden tamamen yoksun oldukları ve emir alıktan ,kosa aldıkları emirleri icra etmektan başka bir fonksiyona sahip olmadıkları bilinen bir kayfiyettir.

Örgüt içinde liderlik mevkiine yükselmiş olan ,Merkez Komitesi ve Genel Komite üyeliğini de ihras etmiş bulunan sanığın Cephe'de faaliyet gösteren bir eleman , emir kulu bir militan sıfatıyla sadece aldığı emirleri yerine getirmekle vasıfeli olduğunda , Örgütün para ve muhasebe işlerini de bu sıfatla ve aldığı emre bil ittiba yürüttüğünde , Örgüt içindeki mevki itibariyle Örgütün ancak üçüncü veya dördüncü derecedeki mensupları arasında yer aldığında şüphesiz yoktur.

Sübut mertebesine ulaştığı kabul edilen eylemlerinin niteliği , keşafet ve vehamet , bağlı başına yarattığı tehlikenin ağırlığı ve gerçekleştirilmesi istenen kolektif amaç etki derecesi nazarı itibare alındığı takdirde sanığın karar ve sevk-i idare sorumluluğunu taşıyan , olayları planlayan, tatbik mevkiine koyan ve ayrıca eylemlere de bilfiil katılan Örgüt silindarı ile aynı seviyede tutulması ve aynı derecede sorumlu sayılması adalet kurallarına gerçekten aykırı düşmektedir.

Kolektif faaliyetler içinde bütüncü ayrı ayrı eylemler arasında mahiyet ve vehamet bakımından mevcudiyeti müşahade olunan farklar, uygulanacak müeyyidelerin de aynı bir ölçü içinde farklı olmasını sorumlu kıldığı, bu sorumluk müstakil ve müferit hareket etme iktidarına sahip olmayan, Örgüt içinde sadece bir fert ve Cephe faaliyetlerinde de nefes statüsüne sahip bulunan sanığın da Türk Ceza Kanunu'nun 59 uncu maddesinden faydalanabileceğini gerektirdiği makte oihote , itiraz üzerine ,

Ziya Yılmaz hakkındaki Ulus cezasına OHAYAN çoğunluk kararına katılacak-tays. "

Faiz M. Ay

Akerî Yargıtay 4. Dairesi de müvekkilinin ölüme cezasına çarptırılmak yerine müebbet ağır hapis cezasına mahkûm edilmesinin "isabetli ve adalete daha yaklaştıracı olacağı kanaatine" şu gerekçe ile varmıştır:

" ... bütün sanıkların beyanlarına ve dosya müferecatına nazaran Türk Halk Kurtuluş Partisi ve Türk Halk Kurtuluş Cephesi elemanlarının müferit ve müstakil tiner halinde değil, hiyerarşik örgütlü veren örgütsel bir çalışma sistemini uyguladıklarına ; Örgütün, başında bir lider olan Üçer Merkez Komitesi , Genel Komite ve Cephe'den oluşan ve özen derecelerine göre hiyerarşik bir kuruluş gösterdiğine; Örgütün içinde lider ile Merkez ve Genel Komite Üyelerinin Sevki-İ idare ve karar alma yetkisini hâiz bulduklarına ; Cepheye mensup Üyelerin ise Sevki-İ idare ve karar alma yetkilerinden yoksun , sadece emir alan ve aldıkları emri icra eden eleman durumunda olduklarının anlaşılmasına ve adı geçen sanığın ise ni lider , ne merkez Komitesi ve ne de Genel Komite Üyesi bulunduğu; yalnızca Cephe'de faaliyet gösteren eleman sevkiinde olduğuna ve bu durumu ile Örgütün Üçüncü veya Dördüncü derecede elemanından ibaret bulunduğu ; İsrail Baş Konsolosu İbrahim Elron'un katili olduğuna gibi ölümlü kararın alınmasından da menevî asil fail olarak iştirakini gösterir yeterli delil şük mevcut olduğuna ; diğer taraftan Örgütün lideri ve sevki-İ idare ve karar elemanları gibi bütün eylemlere de katılmış olduğuna ; ayrıca Akerî Yargıtay Daireler Kurulunun kararlarında bu tür kollektif suçlarda sorumluluğun sonucu etki derecesi ile orantılı biçimde değerlendirilmesi gerektiği iktibas edilmiş olduğuna ; halbu ki sanığın yukarıda açıklanan eylemlerinin ise başlı başına sonucu etkileyecek bir nitelik göstermediğine ve Akerî Yargıtay Daireler Kurulunca Türk Ceza Kanunu'nun 59 uncu maddesinin uygulanması gerektiği kararlaştırılan benzer olaylardaki sanıkların eylemleri ile yapılan kıyaslamaya binaen bu sanık hakkında , mahkûmece, Türk Ceza Kanunu'nun 59 uncu maddesinin uygulanmasına isabetli ve adalete daha

Fais M. P.

yaklaşık olarak olacağı kanaatine varıldığından sanık vekillerinin Türk Ceza Kanunu'nun 59 uncu maddesinin uygulanması ile ilgili teyis itirazları rı varit ve kabul gören görülmekle hükmün bu noktadan itibaren BOZULMASI Na (...) oyçokluğu ile (...) 13/6/1972 tarihinde karar verildi. "

Mivekilininin Ümme Cemmesine mahkûmiyetine oyçokluğu ile karar vermiş bulunan İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı 3 Numaralı Sıkıyönetim Mahkemesinin Üyesi Hâkim Yarbey Coşkun Dündar da bu karara muhalofet gerebinde şöyle dediği:

"Bu dava daha önce mahkememizde 1971/26 Başvuru sayısında kayıtlı olarak görülen ve 27/12/1971 gün 971/37 Karar sayı ile sonuçlandırılmış devanına bir parçası bir devanı mahiyetindedir. Devanın sanığı Ziya Yılmaz Ceza evinden bazı arkadaşları ile kağıdı için dava tefrik edilmiştir. bu bakımdan bu davada da 1971/26 Başvuru, 1971/37 Karar sayılı hükmün sanıklar hakkında yapılan uygulamalara hüküm olan genel esaslar çerçevesinde kalınması hukuki ve kanuni bir zorunludur.

Önceki kararda sanıklar hakkında yapılan uygulamalarda genel olarak duruşmaları Türk Ceza Kanunu'nun 146/1 maddesine uyanlardan örgütün 2 banka soygunu , 1 fidye karşılığı adam kaçıran ve son olarak İsrail Başkonsolosunun keşarılıp öldürülmesi olaylarında silâhla ve fiilen olaylara katılmış cebir ve şiddet hareketlerini iş etmiş sanıklar hakkında Türk Ceza Kanunu'nun 59 uncu maddesinin uygulanmasına lüzum görülmemiştir; silâhla cebir şiddet fiillerini bizzat iş etmiş sanıklar hakkında kollektif netice içindeki oranları dikkate alınarak Türk Ceza Kanunu'nun 59 uncu maddesinin uygulanması gerekli görülmüştür.

Örgütün Türk Ceza Kanunu'nun 146 uncu maddesinin ihlali eden ve yukarıda sayılan olayları içinde sanık Ziya Yılmaz'ın silâh kullanmak bir yana silâh taşıdığı bizzat cebir ve şiddet gösterdiği veya bu fiillere fiilen katıldığına dair her hangi bir delil mevcut olmadığı gibi esasen

Daris M. #

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]

böyle bir kabul de yoktur. Sonuçta fiilleri münhasıran fiillerde gücülük ve bir de eylemlerden elde edilen paraları muhafaza ve verilen talimata göre tevzi etmekten ibarettir. Örgütün kan akıtılması ile son bakan başkanının kaçırlması ve öldürülmesiyle sonuçlanan en vahim eyleminde son gün konsolosun akibeti hakkında hazaret toplantısında Mehir Çayan ve diğer bazı Örgüt mensuplarının vaki durum muhakemesi ve öldürme kararına varılması olayından da önce Ziya Yılmaz bulunması olup bu hale göre öldürme yolunda bir irade aşarında bulunmamıştır. Nitekim bu sebepler bir arada mütalaca edildiğinde daha önce 1971/57 Karar sayılı hükümde hüküm olan esprî içinde bu olay hakkında Türk "öze Kanunu"nun 59 maddesininin uygulanması gerektiği kanaati ile ekseriyetle tesis edilen ölümlü cezasına muhalif kaldın. "

Görüldüğü gibi ; hüküm veren mahkeme kurulunun bir hâkimi, Askerî Yargıtay 4. Dairesinin Başkanı ile iki üyesi ve Askerî Yargıtay Daireler Kurulunun Başkanı ile 6 üyesi , demek ki 11 yüce hâkim :

Ziya Yılmaz'ın ölümlü cezasına karşıtlığına , adabtet Ağır Hapis Cezasına mahkûm edilmesi görüşü ve kanısındadırlar.

Biz eminiz ki , Ziya Yılmaz'ın dosyasına haftalarca incelemiş ve bu nedenle onun durumunu ve eylemlerini iyice tesbit etmiş bulunan bu 11 hâkimin görüşü ve kanısına Yüce Meclis güden uzak tutulacaktır. Çünkü , ölümlü cezası kararlarında böyle 11 yargıcın değil , bir tek yargıcın muhalif kalması olmaz halinde bile bu cezanın yerine getirilmesine karar verilmesi artık, Yüce Mecliste bir tesadül haline gelmiş bulunmaktadır.

Örneğin , 20-21 Mayıs 1963 olaylarından hükümlü bulunanlarla ilgili uygulamaya , oyçokluğu ile verilen ölümlü cezaları karşısında parlamen- tonun tutumunu açık ve kesin bir biçimde ortaya koymuştur.

Bilindiği gibi , o olay sanıklarından şu dört kişinin ölümlü cezası Askerî Yargıtayca onandı:

Faiz M. H. 2

Silber

PA

Yılmaz

- 1- Askli Kurmay Albay Talat Aydeniz
- 2-Askli Suvari Binbaşı Fethi Gürsan,
- 3- Askli Üsteğmen Erol Dinger,
- 4- Askli Kurmay Yarbay Osman Deniz.

So var ki , Askerî Yargıtay bu 4 sanaktan ilk ikisinin hükümlü oybirliği ile onadığı halde öteki ikisinin hükümlü oyçokluğu ile onadı.

Temyis incelemesi Askerî Yargıtay Birinci Dairesinde yapılmış olan bu davada Erol Dinger hakkındaki onama kararına yalnız Daire Başkanı muhalef kaldığı halde Osman Deniz hakkındaki onama kararına Başkanla birlikte bir de üye muhalef kalmıştı.

Bu dört kişi hakkındaki kesinleşmiş 516 cezalarının yerine getirilip getirilmemesi konusu Anayasamızın 64 üncü maddesi uyarınca Millet Meclisinde görüşülürken , Bakışehir Milletvekili Seyfi Östürk şöyle demişti:

" Memnurlardan Osman Deniz ve Erol Dinger hakkında verilen hüküm, Askerî Yargıtayca ekseriyetle verilmiştir ve Yargıtay Başkanının açık muhalefet çerhi vardır. Bunların 516 cezasına çarptırılmasına istesekte ; haklarında 59 uncu maddenin tatbiki ve tahfif edilmesi yoluna gidilmesini uygun mütealece etmektedir.

"...ekseriyetle verilmiş bir karar bahis konusu olduğuna göre bunun diğer memnurların duruşmalarından ayrı mütealece edilmesi lâzımdır. Bu görüşümlü tatbikiye ,Bati meclislerindeki tatbikiye istinat ettirdikten sonra kendi meclisimizden de bir misal vermek istiyoruz. Bilhassa Amerika'da Jüri'nin ittifakla vermiş olduğu bir karar hiç bir zaman sanama elektronikli sandalyeye götürmez.

Meclisimizde de yakın zamanda bunun tatbikiye olacaktır, arkadaşlar. Hatırlarsanız Yasa Ada Adalet Divanı tarafından idama mahkûm edilenler sadece 3 kişiden ibaret değil. O sananli Millî Birlik "onitesi bir ölüğ almıştır. Haklarında ittifakla idam kararı verilenlerin (idamına) karar demektir. Bir tane 65 yaşını geçtiği için yaş haddini nazara alarak ,onu da mütealece çevirmiştir. Haklarında ekseriyetle idam kararı verilenlerin

Faiz M.

özelliklerinin infesi cihetine gitmesidir. Çünkü Batıdaki nazariye onların bu tatbikatında dikkate alınmıştır. Çünkü ,arkadaşlarım, dosyaya tetkik eden hâkim ,hadiseyi bütün terfuarata ile hukuki veyhesi itibariyle maddî vakıya yakından tetkik etmesi itibariyle bilen hâkim bir 6142 maddesine bir nazara lîfak görmeği ise ve eğer o heyete nazara hâkimlerden birisinin veyhesinde bir ukde mevcut ise bunun nazara alınması bu nazara rakik davranılması isap eder ve edecektir. Bu itibarla ösâlerini bağlarken bir de tekrarla bu hususu tesine çalıģacağına. 4 Nazarın ,olmadığı takdirde 2 sinin hukuki durumuna ayrıca nazara alınması gerektiği mütalaca ile bütün nazarlar için son ilticâğı olan Yüce Heyetininin adil ve hakikane bir karar vermesini hürmetleriyle rica ederim. " (x)

Oysa Adalet Komisyonu sözcüsi ,Kayseri Milletvekili Mehmet Çöker bu görüşe katılmadığını şu cümlelerle belirtti:

" ...Seyfi Östürk arkadaşımızın : Hiç olmasa iki sanık hakkında Osman Deniz, Erol Dinger hakkında ekseriyetle karar verilmiştir. Bunlar hakkında bir tahfif yönüne gidilmesi isap eder çeklinde bir mütalaca serdetmişlerdir. Yüksek Üyelerin de malûm olduğu üzere mahkeme kararlarının ekseriyetle veya ittifaqla verilmesi halinde bunlar mahkeme kararlarının mahabatine hiç bir nazara mîssir olmasalar. Bir kararın ekseriyetle veya ittifaqla verilmesi kararın mahabatine mîssir bir husus değildir. Bunu hukukçu olan Seyfi arkadaşımız elbette takdir ederler. O bakından sorulacakları sait ad ederim. (Yasası Ada mîssir var, 2 sesleri.)

Efendim dosyanın bir Yasası Ada dosyası değildir. Teknik Komisyon vardır. Teknik Komisyon önüne gelen dosyaya tetkik etmiştir. Diğer hadise-lerle mîssirini veyahutt şü veya bu çekilde esasını tetkik etmeye

(x) Millet Meclisi Tutanak Dergisi .Müesses , Toplantı: 3, Cilt:26
26/1/1964 günlü 42 no.lu Birleşim. Sayfa:14

Faiz M. P.

infaz yoktur."(x)

Bakırşehir Milletvekili Seyfi Öztürk , "Ss Konusu Cezanın Ölüm cezası olduğuna dikkati çekerek Adalet Komisyonu büsöseline şu cevabı verdi:

" ... Sayın Komisyon büsöseli arkadaşlarımız bizim bu günkü millî siyasetimizde eksenîyet kararı ile ittifak karara arasında bir fark mevcut olduğuna işaret ettiler. Hazerî bakımdan, objektif hakuk ölçüleri içinde kendilerinin bu görüşüne katılırlar. Ancak Cesa Ölüm cezası , suçlu siyasî suçlu olduğuna göre meselenin bir siyasî heyet büsönde bu tarzda bir prosedüre bağlanmasında doğru olmas.

Hesole şudur: Dosyayı tetkik eden Yargıtay Başkanı, üyeleri müşakere etmişlerdir. Bir karara varmışlardır. Ancak vardıkları bu karara eger içlerinden birisi , hele bu meselede ve yanında bir de fesa bulunursa ve bunlar da açıkça muhalefet şerhi vererek Ölüm cezası infaz edilmeselidir, (...) diye açıkça muhalefetlerini maddî delillere dayalı mütevevabına istinat ettirmişlere se onların vicdanında doğan bu düşünün Hise Heyetimiz tarafından dikkate alınması lâzımdır. Aynı bir meseleye tabî tutulması lâzımdır. Ben bu bu kanaatle hasurumunda konuşuyorum.

Geçen celse , büsölerinde bu noktaya temas ettikten sonra misal vermiştim. Bizdeki tatbikat bilhassa Yasası Ada kararlarında , 15 kişilik divandaki bir sanığın muhalefet etmesi sebebiyle Ölüm cezasının infaz edilmeselî Millî Birlik Komitesi tarafından kabul edilmiş ve infaz edilmiştir, arkadaşlar. Tatbikata büyledir, meslekte. Burada bunun misalleri pek çoktur. Amerikadan bir misal verdim. Amerikada Jüri ittifakla Ölüm cezasına karar vermiş ise adî bir suçluya dahi Ölüm cezası il infaz edilmiştir. Binaenaleyh bu mevzu da dikkate alınması ve sanıkların bu ölçü içinde

(X) Millet Meclisi Kutanak Dergisi. Büsö:1 , Toplantı:3, Cilt: 26

28/1/1964 günü 42 nci Birleşim. Sayfa: 19

Fatih M. K.

subay

AA

Özcan

haklarında verilmiş olan Ulus cezasının ,Anayasamızın 64 üncü maddesine göre yerine getirilmemesine ceza yetiminin İstisnai bakımından fayda mülâhasa etmekteyiz. " (x)

Konunun , Millet Meclisindeki birinci kez görüşülmesi sırasında, Erol İnönü'nün Ulus cezasına yerine getirilmemesi kabul edilmişti. Ama, Osman Denis'in de hükümlülüğü Askerî Yargıtay'da oyçokluğu hâlinde onanmış olduğu halde onun hakkındaki cezanın yerine getirilmemesine ilişkin önerge reddedilmişti.

Bunun için ,ikinci görüşmede ,Millet Partisi Meclis Grubu adına konuşan Ankara Milletvekili Hüseyin Ataman özellikle Osman Denis üzerinde durmuş ve demişti ki :

"... Yaşadığımız asra hâkin olan adalet kaidelerinden birisini hatırlamak isteriz. Bu kaide şudur :

Bir suçunu mahkûm etseniz ise bir suçlunun ceza yetiğinde yavaşlama evlidir. Şüpheli halinde daima suçlu lehine hareket edilir.

Biz ,vicdanlarımızın da tasvip edeceğinden emin bulunduğumuz bu kaidelerin ışığı altında ,Ulus mahkûm edilen Osman Denis hakkında soruşturma bulunacağına ve eini ,vobeli çok ağır olan bir karara varmadan uzak kalmaya davet edeceğiz.

Muhterem arkadaşlar,

Osman Denis hakkında verilen Ulus cezasına tetkik eden Askerî Yargıtay kararını ekseriyetle almıştır.

5 hâkimden ibaret bulunan alkali Yargıtay Dairesi bu kararın iki muhalife karşı 3 oyla almıştır. Dairenin Başkanı ile bir Üyesi Ulus kararının tasdikine muhalif kalmışlardır.

Dosyaya bütün teferuatı ile inceleyen hâkimler arasında ,Ulus cezasına tasvip mevzuunda bir ihtilâf vardır. Bir kelime ile ortada bir şüpheli

(x) Millet Meclisi Dutanak Dergisi . Dönem:1,Toplantı:3, Cilt:26, 4/2/1964 günde 47 nci Birleşim. Sayfa: 299.

Deniz M. D.

hali vardır. Üç üyenin ölümüne müteahhak görüldüğüne , alakalı daire Başkanı Başkanın dahil iki üye ölümüne müteahhak görülmektedir.

Şüpheli halinde ise , sanığın lehine hareket edilmesi bir adalet kaidesidir. Sızaklıkta mahkemelerin (...) Bismat hükümlerinin intilafına düştüğü partilere rağmen bir kimseyi ölümüne göndermek de kanunî bir Yüksek Meclisin ihtiyar edeceği bir yol olamaz.

Osman Deniz için ölüm cezasının infazına mücadele etmesinin bir mahsuru varsa bu şüpheli halde , rağmen onu ölümüne göndermenin bir mahsuru vardır. Böyle bir vebali / ~~senatörün mahkemelerin~~ arkadaşlarının üzerlerine almayaceklerinden emin bulunmaktayız. " (x)

Millet Meclisinde , konunun ikinci kez görüşülmesi ve Hüseyin Ataman'ın yukarıdaki sözleri de durumu değiştirmişti ; Osman Deniz'in ölüm cezasının yerine getirilmesi kabul edilmişti.

Ama , Kanun Tasarıları C. Senatörüne gittiğinde durum değişti. Çünkü, C. Senatörünün Anayasa ve Adalet Komisyonu Raporunda şöyle deniyordu:

" Ankara Sıkıyönetim Kurulunun Kararına 1 Numaralı Askerî Mahkemesi tarafından ve 4 sanığın ölüm cezasına mahkûm edildiği, işbu kararın Askerî Yargıtay 1 no 1 Dairesi tarafından tetkiki sonunda sanık Talât Aydemir ile Fethi Gürsoy haklarındaki ölüm cezasını ittifakla , Erol Dinger hakkındaki kararı Başkan'ın ; Osman Deniz hakkındaki karara da Başkan ile bir üyenin muvafaklığı ile ekseriyetle tasdik etmiş olduğu görüldüğünden sanıkların hareketlerinden evvelki ve hareket gelişimindeki durumları da nazara alınarak , mahkûmiyet kararları ittifakla tasdik olunan Talât Aydemir ve Fethi Gürsoy haklarındaki ölüm cezasının yerine getirilmesine , yüksek hakimler tarafından suçluluk dereceleri bakımından haklarında şüpheli işaret edilen Osman Deniz ile Erol Dinger haklarında şahsî durumları , cezaları mahiyeti ve ilerde telâffüsünün imkânı olacağı nazara alınarak ölüm cezasının yerine getirilmesine Anayasanın 64 üncü maddesi gereğince ekseriyetle karar verilmiş ve

(x) Millet Meclisi Zatenek Dergisi . Dönem:1, Toplam:3, Cilt:26.

4/2/1964 günlü 47 no 1 Birleşim Sayfa: 258.

Faiz 14.

"Millet Meclisinden gelen metnin başlığı ve birinci maddesi buna göre değiştirilmiştir." (x)

Bu dört hükümlüde 516 cezalarının yerine getirilip getirilmemesi konusunda Parlamento'nun son görüşü bu rapora uygun biçimde belirdi. Tasarı 23/6/1965 günü şu adla kamuya:

"Talat Aydemir ve Fethi Gürcan haklarındaki 516 cezalarının yerine getirilmemesine ve Osman Denis ve Erol Dinger haklarındaki 516 cezalarının yerine getirilmemesine dair karar."

480 sayılı bu kararın ardından da anlaşıldığı gibi Parlamento, Osman Denis'le Erol Dinger haklarındaki 516 cezalarının yerine getirilmemesini, sonunda kabul etmiş ve böylece, oy birliği ile değil, bir kişinin muhalefeti ile bile olsa, oy çokluğu ile onanmış olan 516 cezalarının yerine getirilmemesi ilkesini 20-21 Mayıs 1963 olayı hükümlüleri hakkında da uygulamıştır.

1961 yılında Yüksek Adalet Divanınca verilen 516 cezalarının yerine getirilmemesinde Millî Birlik Komisyonu da aynı ilkeye uyduğu ve 516 cezasına 15 kişilik mahkeme kararı içinde bir tek üyesi muhalif kalmış olmasa halinde bile o cezayı yerine getirilmemiş bulunduğu malumdur.

Örneğin Ahmet Haadi Sancar'la Mucret Kiriggioglu'nun 516 cezasına mahkûm edilmelerine yüksek Adalet Divanının sadece bir tek üyesi muhalefet etmişti. Böyle olduğunda halde Millî Birlik Komisyonu 14 kişilik çoğunluk kararına değil tek muhalifin görüşüne itibar etmiş; bu kişiler ^{haklarındaki} ~~bu kararın~~ ~~uygulanması~~ ~~ilkesi~~ ~~ölim cezasının yerine getirilmemesine karar vermişti.~~

1961 ve 1964 yıllarındaki bu uygulamalara bakarak inanıyoruz ki: Ziya Yılmaz hakkında karar vermiş olan 25 hükmü içinden 11'inin 516 cezasına muhalefet etmiş olması onun bu cezasının müebbet ağır hapis

(x) Millî Meclis C. Senatosu Rutnak Dergisi. Dönem:1, Toplantı:3, Cilt:19.

11/3/1964 günü 90 no'lu Birleşim. Sayfa: 239

Faiz 07. D

İlhan

R.

İlhan

cezasına çevrilmesi için yeter bir sebeptir.

S O S U Ç :

Mevkulların Ziya Yılmaz'ın Kocaeli'de bulunan Ülkü cezasına müebbet ağır hapis cezasına çevrilmesine ilişkin bu iddiasının Karan Komisyonu dikkate alınacak şekilde görülmesini ve bu konuda hazırlanacak Karan Tasarısının Millet Meclisi Başkanlığına sunulmasını vekil olarak saygılarını arz ederis.

20. Ocak 1972

Ülkü Cezasının Müebbet Ağır Hapis Cezasına Çevrilmesini İsteyen
Ziya Yılmaz Müdafileri

Avukat

Faik Musaffer Amca

Faik M. Amca

Avukat

Habil Varay

Habil Varay

Avukat

Faruk Arınar

Faruk Arınar

Mükim Ziya Yılmaz

Ziya Yılmaz

TÜRKİYE SOSYAL

TÜSTAV

ARAŞTIRMA

VEKİLİ

14